

DIPTIKOA

Topen topean

Inoiz joan bazarete oinez Apatamonasteriotik Arrazolaraino, jakingo duzue bidegorriaren amaieran aparkaleku bat dagoela, eta, apur bat harantzago, zurezko mahaiak eta aulkiak, belardi polit batean. Leku horri Tope esaten diogu, eta, hantxe bertan, *topean* jarri ninduen eszena bat ikusi nuen.

Martxoaren 20a zen, eta eguzkiak, neguaren atzaparretatik askaturik, suzko begia zirudien zeruan; haren begiradaren beroak gartzetzen ninduelako inpresioa nuen (edo, modu poetikoagoan esanda: odola udaberrituta sentitzen nuen).

Bertara helduta, zalantzan gelditu nintzen: aurrera jarraitu han hasten zen pistan gora, Betsaideraino, ala...

Galderaren bigarren zatia eten puntuetan geratu zitzaidan. Pista hartatik mutil-taldea zetorren. Handi samarrak iruditu zitzaizkidan eskola-txangoan ibiltzeko, baina, tira, ulertzen dut gaur egungo maisuak edozer egiteko prest egotea horrelako basurde-aldrak bat ikasgela barruan ez jasatearren. Kontua da basurdeak batera hasi zirela kurrinka. Alimaleko urdekeriak jaurti zizkioten burdinsarearen bestaldean etzanda zegoen neskari.

Iltzatuta geratu zitzaidan irudi hura: tximino emagale haiek guztiak txilioka, neska eder hari begira. Kubricken filma etorri zitzaidan gogora, halakoxea iruditu zitzaidan-eta gazte haien jarrera zalapartatsua. Hala ere, inor ez zen neskaren ondora joaten ausartu, eta aurrera jarraitu zuten, ni nengoen aldera. Ondotik pasatzean, enpagua eman zidaten: animalia basatiak begitandu zitzaizkidan.

DIPTIKOA

Baina, ondo pentsatuta, aitortu behar da denok pasatu garela fase horretatik. Gaztetan, nor ez da ezkutatu ar-taldearen babesean sekulako astakeriak egiteko? Gogoan ditut zapatu gau urrun haiek, alkoholaren bedeinkaziopean manifestazioan gindoazenean kalean gora eta behera; orduan geu ginen tximinoak, eta ez genuen inolako errukirik paretik pasatzen ziren neskei loreak barik egundoko zapotzarrak jaurtitzeko. Gogoan dut gutakoren batek gustuko zuela orduan ikasten zebilen aditz-taularekin konbinatu pozoitsuak egitea: “Nork harrapa zintzake kakaginen!”; “Atoan jar niezazuke birjinitatearen aurkako txertoa!”; “Gustu handiz egingo nizkizuke haztaketak marmitetan, mamografo lizentziatua naizen bezainbatean”, eta antzeko barrabaskeriak...

Zer egingo diogu: gazte zarenean gura adina zuztarbakokeria egiten duzu. Baina txarrena zera da: batzuk, gaztaroa argazki-albumetan ahaztuta izan arren ere, adin mental horretan geratzen direla (garela). Eskerrak pentsamenduek ez duten bozgorailurik, osterantzean ezin izango genuke etxetik irten...

Baina buelta nadin aurrean nuen eszenara: mutil zaunkariak joanda, bakarrik geratu nintzen belartzan etzanda zegoen neskari begira. Aitortu behar dut hasieran emakume heldua begitandu zitzaidala: jarrera hura sentsualegia zen, nabarmenegia nerabe batena izateko (nerabeak ez dira kontzienteak izaten hanka-zabalik jartzen direnean zelako kaltea eragin dezaketen). Ez, ezin zen izan neska gaztea: aurrean nuen emearen jarrera maleziatsua zen, probokatzailea. Han ez zegoen nerabezaroaren inozentziarik, ezpada emakume heldu baten amarru berariazkoa.

Isil-isilik egin nuen pistan aurrera, haren parera ailegatu arte. Jertsea erdi erantzita zuen, papar zatia bistan jartzeko, eta gona loretsua aldaketara jausten zitzaion, hanka loriatsuak bistan uzteko. Jaungoikoa! Zelako izterrak baina! Guriak ziren (potoloak izan

DIPTIKOA

barik), eta zuri-zuriak (konkistatu gabeko zortzimilakoak legez). Zoritxarrez, bestaldera begira zituen, mahaiak zeuden aldera.

Hortaz, buelta osoa eman behar izan nuen hanken artean ezkututzen zen altxorra begiztatzeko. Momentu hartan erreparatu nion aurpegiari. Albo batera jarrita zuen, eta begiak itxita. Bihotza ostikoka hasi zitzaidan: neska gazte baten aurpegia zen! Ez dakit zenbat urte izango zituen: delituaren mugan zegoen, hor-hor. Eta ba ote dago hori baino ezer kitzikagarriagorik gizon orekatuena ere amilarazteko?

Haren parean jarri nintzen, zurezko jarleku batean. Handik bai, handik hanka erdi zabalduen ikuspegi bikainaz blaitu nintzen, halako moduan ze eskua gura barik praken barrura irristatu zitzaidan, sagutxoaren habian sartzen den sugearen maltzurkeriaz. Eta, mugimendu irmoekin, tiraka hasi nintzaion gogortuta nuen sentimendu basati hari. Ez dakit neska konturatu ote zen nire dardarekin, baina baietz esango nuke: hankak areago zabaldu zituen une batez, “begira zer dudan hemen” esateko edo.

Aztoratuta nengoen, neska haren amarrukeriaren gatibu. Eskua zakiletik mugikorrera eramane nuen: eszena hura betiko gorde behar nuen! Telefono bidezko bortxaketa isila burutzen ari nintzela iruditu zitzaidan hatza pantailan pausatu nuenean. Galeriarra joan nintzen: hantxe zegoen argazkia. Handitu egin nuen, toperaino. Zer ote zen hanken artean ozta-ozta ikusten nuena? Kulero beltzak ziren, ala... kulero eza? Nire irudimenak bigarren aukeraren alde egin zuen, eta, puntuan, eskuak berriro ihes egin zidan praken barrunbeetara: zakila piztia basatia bihurtua zitzaidan.

San Juan gure kortako behia! Mugikorra lurrera jauzi zitzaidan marilizun hark hankak topera zabaldu zituenean, zera esateko lez: “Txotxolo, telefonoari ez, begiratu hona!”

DIPTIKOA

Exhibizionismo hutsa ikusten zuten nire begiek neskaren jarreran, baina... ez ote zen guztia nire buruaren eldarnioa? Ez ote zen ekintza natural-naturala udaberriko lehen eguzkiaren ferekak sentitu nahi izatea? Ez, baliteke neskak errua ez izatea, jarrera hartan probokaziorik ez egotea. Lizunkeria bakarra nire begietan ote zegoen?

Orduan, pentsamendu hari aurre egiteko edo, zera etorri zitzaidan burura: eta bekatu-rik ez badago, dena josteta inozoa besterik ez bada, zergatik ez dut neuk ere parte hartzen? Eta, gura barik lez, praktetako botoiak askatu eta belaunetaraino jaitsi nituen. Hanka haiek eguzkitan egoteko eskubidea bazuten, nire zakilak ere bai! Eta bistara atera nuen, eguzkiaren errainuek bero zitzaten berez irakiten zebilen haragi zatia!

Uste dut neskak zeharka begiratu zidala, eta, deskuiduan edo, mihiaren puntatxoa ezpain erdi irekietatik irristatu zuen. Hori ere ekintza naturala zen, maltzurbakoa? Ala larrutan egiteko gonbidapen nabarmena? Zoratu beharrean nengoen. Hark xake-partida zirudien: neskaren mugimendu bakoitza ausartagoa iruditzen zitzaidan, eta nik era berean erantzun behar nuen, zer arraio! Eskuan nuen zakila prest zegoen xake-materako, eta joko azkartzea erabaki nuen: jarlekutik altxatu eta hiruzpalau urrats egin nituen neskarenganantz.

Nola erantzun zion neskak mugimendu ausart hari? Jertsea erabat erantziz! Orduan geratu zitzaizkion erdi bistan titi mardul gordinak! Esne faltan bazeuden, neuk esneztatuko nituen, bai jauna! Eta beste hiruzpalau urrats egin nituen, haren aurre-aurrean geratu arte. Ordurako, berdin zidan delituaren arriskuak. Utikan jujeak eta apaizak! Utikan legeak eta hamar manamenduak! Beroegi nengoen horrelako txikikerietarako! Ez, ez zegoen atzerabueltarik: zapla-zapla ari nintzen zakila astintzen, eta gutxi falta zedin non ezpainendin xoil alura, nakusanean hanbatez ene taketa handiago eta handiago.

DIPTIKOA

—Kaixo, moñoña —esan nion, ausart.

Neskak lotsagabe begiratu zion zakil puztuari.

—Zera... Arazo bat daukat —jarraitu nuen, zakila goxo-goxo atzera-aurrera astinduz—.

Ikusten duzu mihi handi hau? Ba kanpaia falta du. Zuk baduzu aldean kanpai itxurako ezer nire mihiak dilin-dalan egin dezan?

—Monagilloa ematen duzu txilin ziztrin horrekin —bota zidan, mesprezua aurpegian —

Sartu egizu sakristian derrepentean!

Urdailean emandako ukabilkada iritzi izan nion erantzun hari, baina ni ez nengoen txantxetarako, eta erasora jo nuen, itsu-itsuan.

—Aukeran, nahiago nuke zure kaperatxo horretan sartu. Seguru akustika bikaina duela.

Bide batez...

Hankarteari begiratu nion, burua makurtuta.

—Zera... Duda bat daukat: kuleroak dituzu, ala etxean ahaztu zaizkizu?

Belaunak bata bestearen kontra jarri zituen, misterio hura gordetzeko edo.

Eta ni, temati:

—Hobe etxean utzi bazenitu, ezta? Bero honekin, izerditan izango duzu tortolatxoa...

—Eta zu irrikaz egongo zara putz egiteko, ezta?

Gonbidapentzat hartu nuen: kokoriko jarri eta belaunak zabaldu nizkion, tenpluan sartzeko.

DIPTIKOA

Ez zidan oztoporik jarri burua gona azpian sartu nuenean. Iluntasun hartan, mihi puntak kuleroak ukitu zituen. Bustita zeuden (eta ni, berriz, glorian). Atzamarraz baztertu nituen, eta putz egiten hasi nintzen. Putz, sumendi hartako arrakalari zerion sufre-hatsa gozatzeko.

Sumendia esan dut? Ez, burrundara hura ez zen sumendi baten eztandarena. Ni bete-betean nenbilen lanean, arrakala hartan orain putz, orain milika, orain putz, orain milika, baina zarata hurbil hark... motor batena zirudien.

Orduan entzun nuen neskaren ahotsa, garrasika:

—Aita, kenduidazu maniako hau gainetik!

Gonapetik atera nuen burua. Aparkalekuan Harley-Davidson bat ikusi nuen, eta, gugana arineketan, ehun eta hogeiki kiloko mastodonte bizar handi bat, tatuajez josia.

Mugimendu batez etorri zen xake-matea, haren ukabilak nire matraila suntsitu zuenean.

Nire zoritxarrerako, matraileko hura lehen zartakoa baino ez zen izan. Orain nire aurpegia koadro kubista bat da, puzzle desordenatua. Ospitalean nago, ebakuntzaren zain. Badakit kirurgia modernoak mirariak egiten dituela, baina kostatuko da munstrokeria honi itxura koherentea ematea...

Ez ditut gogoko irakaspena duten ipuinak. Honek ere ez luke izan behar, eta, edukitzekotan, hauxe izango litzateke: hainbeste urtean ez dudala ezer ikasi; urteek aurrera egin dute: nik ez (edo modu antipoetikoan esanda: gizonezkoon zentzuna, barrabilei entzuna).